

“ป่าชุมชนบ้านปง” จังหวัดแพร่ คว่ำรางวัลชนะเลิศ ป่าชุมชนตัวอย่างระดับประเทศ สุดยอดการจัดการ ป่าแบบบูรณาการและยั่งยืน ในโครงการ คนรักซ์ป่า ป่ารักษชุมชน ประจำปี 2563 ความร่วมมือระหว่าง กรมป่าไม้ และ ราช กรุ๊ป

กรุงเทพฯ – กรมป่าไม้ ร่วมกับ บริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ประกาศผลการประกวดป่าชุมชนตัวอย่าง ประจำปี 2563 ป่าชุมชนบ้านปง จังหวัดแพร่ ได้รับรางวัลป่าชุมชนชนะเลิศระดับประเทศ ถ้วยรางวัลพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้วยความเข้มแข็งและศักยภาพของชุมชนที่เชื่อมโยงการจัดการป่าเข้ากับความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ คุณภาพชีวิตของชุมชน รวมทั้งมีความตระหนักในการป้องกันและตั้งรับปรับตัวการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การนี้ นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีมอบรางวัลป่าชุมชนชนะเลิศ และรองชนะเลิศระดับประเทศ รวม 4 รางวัล พร้อมทั้งรางวัลชนะเลิศและรองชนะเลิศประเภทป่าชุมชนดีเด่นด้าน “ป่าชุมชน รักษา น้ำ รักษา ป่า พัฒนาชีวิต” จำนวน 3 รางวัล ในปีนี้ ป่าชุมชน บ้านกุดหมากไฟ จ.อุตรธานี ได้รับรางวัลชนะเลิศป่าชุมชนดีเด่นด้าน “ป่าชุมชน รักษา น้ำ รักษา ป่า พัฒนาชีวิต”

นายอดิศร นุชดำรงค์ อธิบดีกรมป่าไม้ เปิดเผยว่า วันนี้การขับเคลื่อนงานตามภารกิจของกรมป่าไม้ หัวใจสำคัญ คือความร่วมมือของพี่น้องประชาชน ซึ่งงานตามนโยบายของรัฐบาลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่สำคัญๆ ที่กรมป่าไม้ต้องเร่งดำเนินการ ได้แก่ โครงการปลูกป่าและป้องกันไฟป่า โครงการรวมใจไทยปลูกต้นไม้เพื่อแผ่นดิน เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับประเทศไทย การแก้ไขปัญหาให้กับพี่น้องประชาชนให้สามารถอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าได้ตามนโยบายโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) การขยายการจัดตั้งป่าชุมชน เพื่อให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างสมดุลและเกื้อกูลกัน และอีกหลายภารกิจ นับเป็นกลไกสำคัญของการดำเนินงานและการเสริมสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้สามารถดูแลรักษา สร้างกติกาและใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรในพื้นที่ของตนได้อย่างสมดุล คงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรให้คงอยู่อย่างต่อเนื่อง

“ตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2562 นับเป็นของขวัญที่รัฐบาลมอบให้พี่น้องประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วม ทั้งระดับ

นโยบาย ระดับจังหวัด และระดับชุมชน นอกจากนี้ สมาชิกป่าชุมชนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง ยังทำหน้าที่เป็น “เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน” เปรียบเสมือนเป็น “ป่าไม้ชาวบ้าน” ช่วยกันดูแลรักษาป่า ดังนั้น การประกวดป่าชุมชน นอกจากเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติ สร้างขวัญกำลังใจให้กับชุมชนในการดูแลรักษาป่าแล้ว ยังเห็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเป็นต้นแบบ สร้างแรงบันดาลใจให้กับป่าชุมชนในจังหวัดของตนเอง และพื้นที่ข้างเคียง ตลอดจนมีต้นแบบขยายผลความสำเร็จไปสู่การบริหารจัดการป่าชุมชนทั่วประเทศ ซึ่งจะเป็นกลไกในการขยายการจัดตั้งป่าชุมชน และขยายเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการทรัพยากรป่าไม้ไปสู่กระบวนการพัฒนาประเทศบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไป” นายอดิศร กล่าว

ด้านนายกิจจา ศรีพัฒน์ทางกูระ กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า บริษัทฯ ได้สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะ ป่าไม้ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยได้ขับเคลื่อนร่วมกับกรมป่าไม้ ผ่านโครงการอนุรักษ์ป่า ป่ารักชุมชน เป็นเวลากว่า 13 ปี ปัจจุบันชุมชนมีความตื่นตัวและตระหนักถึงความสำคัญของป่าไม้ด้วยการปกป้องและหยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า พื้นที่ป่าที่เสื่อมโทรม เพิ่มการปลูกป่า บริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน และมีการประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ เป็นเครือข่ายเพื่อผนึกกำลังกันดูแล รักษา พื้นที่ป่าได้อย่างเข้มแข็ง ตลอดระยะเวลาดำเนินงานของโครงการฯ บริษัทฯ ได้สนับสนุนป่าชุมชนด้วยรางวัลในกิจกรรมประกวดป่าชุมชน รวมจำนวน 1,828 แห่งทั่วประเทศ เป็นมูลค่ามากกว่า 30 ล้านบาท ซึ่งแต่ละป่าชุมชนได้นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการป่าให้อุดมสมบูรณ์และยั่งยืน

“บริษัทฯ ขอขอบคุณป่าชุมชน 1,525 แห่งทั่วประเทศทุกภูมิภาคของประเทศที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในปีนี้ และขอแสดงความยินดีกับ 145 ป่าชุมชนที่ได้รับรางวัล ซึ่งถือเป็นป่าชุมชนที่มีการบริหารจัดการป่าอย่างมีแบบแผน มีการ ผสาน วิชาการสมัยใหม่และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทุกภาคส่วนแข่งขันร่วมกันปกป้องดูแลฟื้นฟูป่าจนมีความอุดมสมบูรณ์ของ ทรัพยากร ดิน น้ำ และความหลากหลายทางชีวภาพ อีกทั้งยังคำนึงถึงการใช้ประโยชน์บนหลักความพอเพียงและ ยั่งยืน บริษัทฯ เชื่อมั่นในพลังของชุมชน ซึ่งจะเป็นเกราะที่แข็งแกร่งคุ้มกันป่าไม้ ช่วยพลิกฟื้นผืนป่าให้อุดมสมบูรณ์ และยั่งยืน ขยายแนวคิดจิตสำนึกการอนุรักษ์ป่าไม้ในกับสังคม อีกทั้งยังเป็นกำลังสำคัญสนับสนุนภารกิจการเพิ่ม พื้นที่สีเขียวของกรมป่าไม้สัมฤทธิ์ผลด้วย” นายกิจจา กล่าว

สำหรับป่าชุมชนบ้านปาง ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศปีนี้ มีพื้นที่ป่าชุมชน 3,330 ไร่ ปัญหา “ภัยแล้ง” เป็น แรงผลักดันให้ชุมชนจับมือกันพลิกฟื้นผืนป่านับจากปี 2548 จนปัจจุบัน ป่าผืนนี้ได้รับการฟื้นฟู พัฒนาและปกป้อง จนเป็น “ป่าต้นน้ำ” ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพอุดมสมบูรณ์วัดจากจำนวนนกยูงในป่าที่เพิ่มขึ้น ใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นแก้ปัญหาป่าแล้ง ด้วยการประยุกต์ระบบน้ำหยดที่ทำจากกระบอกไม้ไผ่ให้ต้นไม้ในป่า นำ “ศาสตร์พระราช” เศรษฐกิจพอเพียง และหลักการเข้าใจ-เข้าใจ-พัฒนา มาใช้เป็นแนวทางจัดการพัฒนาป่าชุมชนและแหล่งน้ำอย่างเป็น ระบบ มีการสำรวจและวัดการเติบโตของต้นไม้ สำรวจลำห้วยและเส้นทางของน้ำ เพื่อจัดการการใช้น้ำสำหรับครัว เรือนและเกษตรกรรม ส่งเสริมการทำเกษตรแบบ “งูกินหาง” ฟื้นฟูและรักษาป่าด้วยแนวคิดยกป่ามาไว้ในบ้าน โดย

ให้ทุกบ้านปลูกไฟไว้กินหน่อ ส่งเสริมชุมชนผลิตไม้ซี้รว้แทนไม้ตะเกียบเป็นการเพิ่มมูลค่า และส่งเสริมการ “เลี้ยง หมูหลุม” ด้วยขังข้าวโพด เพื่อแก้ปัญหาการเผาซึ่งข้าวโพดที่สร้างฝุ่นควัน และขยะเศษอาหารของชุมชน นอกจากนี้ ชุมชนจะมีรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายหมูแล้ว ยังมีปุ๋ยอินทรีย์สำหรับการเกษตรและจำหน่ายด้วย

ป่าชุมชนบ้านกุดหมากไฟ จ.อุดรธานี ได้รับรางวัลดีเด่นด้าน “ป่าชุมชน รักษ์น้ำ รักษ์ป่า พัฒนาชีวิต” มีพื้นที่ป่าชุมชน 500 ไร่ เป็นป่าผสมประกอบด้วยป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ และป่าดิบแล้ง ไม่มีค่าสำคัญหลากหลายชนิด โดยเฉพาะไม้พยุง เป็นป่าต้นน้ำหล่อเลี้ยงชีวิตชาวอุดรธานี ชุมชนตระหนักว่า “ป่าสมบูรณ์ คือกำเนิดของน้ำ” จึงมีการบริหารจัดการป่าอย่างเป็นระบบตั้งแต่การลาดตระเวน การฟื้นฟูป่า การสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อรักษาความชุ่มชื้นของป่า การจัดทำแนวกันไฟ และบูรณาการความร่วมมือกับเครือข่ายป่าชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในการดูแลรักษาป่า และพัฒนาจนถึงการประเมินศักยภาพความสามารถในการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ของป่าชุมชน น้ำที่ได้จากป่าชุมชนจัดการด้วยเครื่องมือ 3 อย่าง คือ ฝาย ห้วย และอ่างเก็บน้ำ ซึ่งน้ำส่วนหนึ่งจะใช้ในชุมชน อีกส่วนปล่อยไหลไปหล่อเลี้ยงชุมชนตามทางน้ำ จนจบที่เขื่อนห้วยหลวง เพื่อหล่อเลี้ยงผู้คนในจังหวัดอุดรธานี น้ำที่ไม่เคยแห้งเหือดจากป่าที่สมบูรณ์ทำให้ชุมชนมีน้ำอุปโภคบริโภค รวมทั้งทำการเกษตรตลอดปีและทุกปี ที่สำคัญยังช่วยให้ชุมชนที่นี้สามารถผลิต “มะม่วงสีทองนอกฤดู” ที่มีราคาสูงส่งออกต่างประเทศ และ “กล้วยหอมสีทอง” ช่วยสร้างความมั่นคงทางอาชีพและรายได้ให้กับชุมชนอย่างมาก

ผลการประกวดป่าชุมชนชนะเลิศระดับประเทศ ประจำปี 2563

รางวัลป่าชุมชนระดับประเทศ

- ป่าชุมชนชนะเลิศ ถ้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และได้รับเงินรางวัล 200,000 บาท คือ ป่าชุมชนบ้านปง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
- รางวัลรองชนะเลิศระดับประเทศ จำนวน 3 รางวัล จะได้รับถ้วยรางวัลและเงินรางวัลแห่งละ 100,000 บาท
  - ป่าชุมชนบ้านปางสัก หมู่ที่ 12 ต.แม่เป็น อ.แม่เป็น จ.นครสวรรค์
  - ป่าชุมชนตำบลเจริญสุข หมู่ที่ 1, 12, 14 ต.เจริญสุข อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.บุรีรัมย์
  - ป่าชุมชนบ้านบางไทร หมู่ที่ 8 ต.มะมู อ.กระบุรี จ.ระนอง

รางวัลดีเด่นเฉพาะด้าน “ป่าชุมชน รักษ์น้ำ รักษ์ป่า พัฒนาชีวิต”

- ป่าชุมชนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ คือ ป่าชุมชนบ้านกุดหมากไฟ หมู่ที่ 1 ต.กุดหมากไฟ อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี ซึ่งจะได้รับถ้วยรางวัลและเงินรางวัลจำนวน 100,000 บาท
- รางวัลรองชนะเลิศ จำนวน 2 รางวัล จะได้รับถ้วยรางวัลและเงินรางวัลแห่งละ 25,000 บาท ได้แก่
  - ป่าชุมชนบ้านห้วยโป่งใหม่ หมู่ที่ 19 ต.ด้า อ.ขุนตาล จ.เชียงใหม่
  - ป่าชุมชนบ้านวังไทร (บ้านถ้ำพระหอ) หมู่ที่ 6 ต.ถ้ำใหญ่ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช

รางวัลป่าชุมชนระดับภาค

- จำนวน 4 รางวัล ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณและเงินรางวัลแห่งละ 30,000 บาท

รางวัลปาฐกถาชนระดับจังหวัด

- จำนวน 67 รางวัล ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณและเงินรางวัลแห่งละ 25,000 บาท

รางวัลชมเชย

- จำนวน 67 รางวัล ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณและเงินรางวัลแห่งละ 10,000 บาท